

NÕUKOGU OTSUS 2014/912/ÜVJP,**15. detsember 2014,****füüsilise julgeoleku ja varude haldamisega seotud tegevuse toetamiseks, et vähendada Saheli piirkonnas väike- ja kergrelvade ning nende laskemoonaga ebaseaduslikult kauplemise ohtu**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 26 lõiget 2 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu võttis 15. ja 16. detsembril 2005 vastu ELi strateegia väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastaseks võitluseks. Kõnealuses strateegias nendib Euroopa Ülemkogu, et väike- ja kergrelvade ning laskemoona suured varud teevad need relvad tsiviilisikutele, kurjategijatele, terroristidele ja võitlejatele kergesti kättesaadavaks ning rõhutab vajadust tegeleda ennetavalt tavarelvade ebaseadusliku pakkumise ja nõudlusega. Samuti tõstab ta esile Aafrikat kui kontinenti, mida mõjutavad enim sisekonfliktid, mida teravdab väike- ja kergrelvade destabiliseeriv sissevool.
- (2) Nõukogu kiitis 21. märtsil 2011 heaks Saheli julgeolekut ja arengut käsitleva Euroopa Liidu strateegia, millega kehtestati integreeritud raamistik liidu tegevuseks Saheli piirkonnas. Strateegiaga on ette nähtud neli tegevusvaldkonda, millest ühe eesmärgiks on suurendada kõnealuses piirkonnas suutlikkust julgeoleku, õiguskaitse ja õigusriigi valdkondades, et tõhusamalt ja keskendatumalt võidelda ohtude, terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastu ning siduda need hea valitsemistava meetmetega.
- (3) Lääne-Aafrika Riikide Majandusühenduse (ECOWAS) liikmesriigid võtsid 14. juunil 2006 Abuja Nigeerias vastu ECOWASi väike- ja kergrelvi, nende laskemoona ja muid seotud materjale käsitleva konventsiooni, mis jõustus 29. septembril 2009. Kesk-Aafrika Riikide Majandusühenduse (ECCAS) liikmesriigid ja Rwanda Vabariik võtsid 30. aprillil 2010 Kinshasas Kongo Demokraatlikus Vabariigis vastu Kesk-Aafrika Riikide konventsiooni väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona, osade ja nende tootmiseks, parandamiseks või koostamiseks kasutatavate lisaseadiste kontrolli kohta. Mõlema konventsiooni puhul kohustusid osalisriigid muu hulgas võtma vajalikke meetmeid, et kooskõlas asjakohaste standardite ja menetlustega tagada väike- ja kergrelvade riigisiseste varude turvaline ja tõhus haldamine, ladustamine ja julgeolek.
- (4) Burkina Faso, Mali ja Nigeeria on ratifitseerinud relvakaubanduslepingu, nagu seda on teinud ka 23 liikmesriiki, samal ajal kui Tšaad, Mauritania ja Niger on kõnealuse lepingu allkirjastanud. Relvakaubanduslepingu artikli 16 lõike 1 kohaselt võib iga osalisriik paluda lepingu rakendamisel abi, sealhulgas õigus- või õigusloomealast abi, abi institutsioonilise suutlikkuse suurendamiseks ning tehnilist, materiaalselt või rahalist abi. Selline abi võib hõlmata varude haldamist, desarmeerimist, demobiliseerimise ja taasintegreerimise programme, õigusaktide näidiseid ja tulemuslikke rakendamistavasid. Iga selleks võimeline osalisriik osutab taotluse korral sellist abi.
- (5) Burkina Faso, Mali, Mauritania ja Nigeeria on rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendava tulirelvade, nende osade ning laskemoona ebaseaduslikku tootmist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist tõkestava protokoll (edaspidi „tulirelvade protokoll”) osalisriigid.
- (6) Kõik ÜRO liikmesriigid on kohustatud tulemuslikult rakendama väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse kõigi aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist käsitlevat ÜRO tegevuskava (edaspidi „ÜRO tegevuskava”) ning riikidel ebaseaduslike väike- ja kergrelvade õigeaegset ja usaldusväärset tuvastamist ja päritolu kindlakstegemist võimaldavat rahvusvahelist vahendit.
- (7) ÜRO tegevuskava rakendamist käsitletud riikide viiendal biennaalkohtumisel (New York, 16.–20. juuni 2014) kordasid kõik ÜRO liikmesriigid, et väike- ja kergrelvade varude nõuetekohane haldamine on eelkõige konfliktide ja konfliktijärgses olukorras ülioluline, et hoida ära õnnetusjuhtumeid, vähendada relvadega ebaseadusliku kauplemise ning ebaseaduslike relvarühmituste, terroristide ja teiste vastava loata saajate kätte sattumise ohtu. ÜRO

liikmesriigid kutsusid üles tugevdama varude haldamise ja füüsilise julgeoleku alast rahvusvahelist ja piirkondlikku koostööd ja abi andmist ning kohustusid võimaluse korral kasutama tehnoloogilisi uuendusi, et tugevdada varude haldamist, sealhulgas füüsilise julgeoleku alaseid meetmeid.

- (8) 2011. aasta veebruaris toimunud Liibüa rahva ülestõus ja sellele järgnenud relvakonflikt ning 2012. aasta poliitiline ja julgeolekualane kriis Malis on näidanud, kuidas valitsusvälised osalejad (sealhulgas terroristid) saavad oma huvides ära kasutada valitsuse varusid, mille julgeolek ja haldamine ei vasta nõuetele, ning toimetada väike- ja kergrelvi ning laskemoona kõrvale, ohustades sellega rahu ja julgeolekut. Võttes arvesse valitsusväliste osalejate suurenenud aktiivsust Saheli piirkonnas, sealhulgas Nigeeria põhjaosas, on prioriteediks muutunud relvade ja laskemoona julgeoleku suurendamine Saheli piirkonna riikides.
- (9) ÜRO desarmeerimisbüroo (UNODA) osaks olev ÜRO rahu ja desarmeerimise Aafrika piirkondlik keskus (UNREC) on pikaajaliselt toetanud Saheli piirkonna riikide ja kodanikuühiskonna tegevust väike- ja kergrelvade kontrolli rahvusvaheliste ja piirkondlike vahendite rakendamisel, tegutsedes kooskõlas ÜRO Peaassamblee poolt talle antud volitustega (16. detsembri 1985. aasta resolutsioon 40/151 G).
- (10) ÜRO mitmemõõtmeline integreeritud stabiliseerimismissioon (MINUSMA) on ÜRO miinivastase tegevuse talituse (UNMAS) kaudu alates 2013. aastast aidanud Mali ametiasutustel läbi viia miinivastast tegevust ning hallata relvi ja laskemoona, tehes seda vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidele 2100(2013) ja 2164(2014).
- (11) Valitsusväline organisatsioon MAG (miine käsitlev nõuanderühm) algatas hiljuti piirkondliku projekti, millega käsitletakse tavarelvade ja laskemoona julgeoleku ja haldamise kiireloomulisi küsimusi Saheli-Magribi piirkonna sihtriikides.
- (12) Vastavalt nõukogu otsusele 2011/428/ÜVJP ⁽¹⁾ on liit muu hulgas rahastanud märgistusvahendite soetamist mitme Lääne-Aafrika riigi õiguskaitseasutustele ning koolitust, mis käsitleb päritolu kindlakstegemise rahvusvahelist vahendit ja rahvusvahelisi laskemoona alaseid tehnilisi juhiseid.
- (13) Vastavalt nõukogu otsusele 2013/320/ÜVJP ⁽²⁾ toetab liit meetmeid, mille eesmärk on tagada Liibüa relvistu usaldusväärne füüsiline julgeolek ja varude haldamine, et vähendada väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseaduslikust levikust tulenevat ohtu Liibüa ja tema naaberriikide (sealhulgas Saheli piirkonnas) julgeolekule.
- (14) Vastavalt nõukogu otsusele 2013/698/ÜVJP ⁽³⁾ toetab liit seda, et luuakse ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmne mehhanism (iTrace), mis tugineb eelkõige kohapeal läbiviidavatel uuringutel konfliktidest mõjutatud piirkondades (sealhulgas Aafrikas) ringlevate väike- ja kergrelvade ja laskemoona kohta.
- (15) Liit on oma ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames käivitanud Saheli piirkonnas kolm missiooni: esiteks missioon EUCAP Sahel Niger, mis alustas tegevust 8. augustil 2012 ja millega toetatakse organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastast võitlust Nigeris; teiseks Euroopa Liidu koolitusmissioon Malis, mis alustas tegevust 18. veebruaril 2013 ja millega toetatakse koolitamise ja nõustamise abil Mali relvajõudude restruktureerimist ja ümberkorraldamist; ning kolmandaks missioon EUCAP Sahel Mali, mis alustas tegevust 15. aprillil 2014 ja millega osutatakse Mali sisejulgeolekujõududele strateegilist nõustamist ja väljaõpet.
- (16) Liit on alates 2011. aastast toetanud stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi kaudu ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo jõupingutusi, mille eesmärk on edendada tulirelvade protokolli ratifitseerimist ja rakendamist, eelkõige Lääne-Aafrikas. Liit on alates 2010. aastast kõnealuse rahastamisvahendi raames osutanud rahalist toetust Nairobis asuvale Ida-Aafrika järve piirkonnas, Somaalia poolsaarel ja piirnevates riikides tegutsevale väikerelvade piirkondlikule keskusele (RECSA),

⁽¹⁾ Nõukogu 18. juuli 2011. aasta otsus 2011/428/ÜVJP, millega toetatakse ÜRO desarmeerimisbüroo tegevusi, mille eesmärk on rakendada väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse kõigi aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist käsitlevat ÜRO tegevuskava (ELT L 188, 19.7.2011, lk 37).

⁽²⁾ Nõukogu 24. juuni 2013. aasta otsus 2013/320/ÜVJP füüsilise julgeoleku ja varude haldamisega seotud tegevuse toetamiseks, et vähendada Liibüas ja selle piirkonnas väike- ja kergrelvade ning nende laskemoonaga ebaseaduslikult kauplemise ohtu (ELT L 173, 26.6.2013, lk 54).

⁽³⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/698/ÜVJP ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmse mehhanismi toetamise kohta, et vähendada nendega ebaseaduslikult kauplemise riski (ELT L 320, 30.11.2013, lk 34).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Liit toetab julgeolekut ja stabiilsust Saheli piirkonnas ning aitab piirkonna riikidel hoida ära riigile kuuluvate väike- ja kergrelvade ja nende laskemoona kõrvalesuunamist ja ebaseaduslikku kaubandust, parandades väike- ja kergrelvade ja nende laskemoona füüsilist julgeolekut ja varude haldamist.
2. Liidu toetatavatel tegevustel on järgmised konkreetsed eesmärgid:
 - a) füüsilise julgeoleku ja varude haldamise menetluste tõhustamiseks vajaliku poliitilise osaluse loomine ning piirkondliku koostöö ja teadmiste vahetamise edendamine;
 - b) sihtriikide tegevuse toetamine, mille eesmärk on vastavalt rahvusvaheliste parimate tavade standarditele luua ajakohastatud õigusloome, haldusmenetlused ja praktiline standardne töökord, mis on tõhustatud füüsilise julgeoleku ja varude haldamise aluseks;
 - c) varude haldamise ja julgeolekualaste tegevuste otsene toetamine, sealhulgas relva- ja laskemoonaladude taastamise, liigsete, vananenud või ebaseaduslike väike- ja kergrelvade hävitamise ning uute tehnoloogiate katsetamise kaudu.

Nende tegevuste üksikasjalik kirjeldus on esitatud lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja”).
2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud tegevuste tehnilist rakendamist teostab UNODA, kes tegutseb UNRECI kaudu. UNODA täidab kõnealuseid ülesandeid kõrge esindaja vastutusel. Selleks lepib kõrge esindaja UNODA kokku vajaliku töökorra.

Artikkel 3

1. Artikli 1 lõikes 2 osutatud tegevuste elluviimise lähtesumma on 3 561 257,06 eurot. Kogu projekti hinnanguline üldeelarve on 4 129 393,06 eurot, mis saadakse kaasrahastamise vahenditest.
2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud summast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele liidu menetlustele ja eeskirjadele.
3. Komisjon teostab järelevalvet lõikes 1 osutatud liidu rahalise panuse nõuetekohase rakendamise üle. Sel eesmärgil sõlmib komisjon UNODA rahastamislepingu. Nimetatud lepingus sätestatakse, et UNODA tagab liidu abi nähtavuse määral, mis vastab abi suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud rahastamislepingu niipea kui võimalik pärast 15. detsembrit 2014. Komisjon teavitab nõukogu ja kõrget esindajat kõigist sellega seotud raskustest ja rahastamislepingu sõlmimise kuupäevast kahe nädala jooksul lepingule allakirjutamisest.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja annab nõukogule käesoleva otsuse rakendamise kohta aru, lähtudes UNODA koostatud korrapärasest aruannetest. Nimetatud aruanded on nõukogu poolt tehtava hindamise aluseks.
2. Komisjon annab teavet artikli 1 lõikes 2 osutatud tegevuste elluviimise finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.
2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 42 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud rahastamislepingu sõlmimisest või juhul, kui kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest ei ole nimetatud lepingut sõlmitud.

Brüssel, 15. detsember 2014

Nõukogu nimel

eesistuja

F. MOGHERINI

LISA

Füüsilise julgeoleku ja varude haldamisega seotud tegevus, et vähendada Saheli piirkonnas väike- ja kergrelvade ning nende laskemoonaga ebaseaduslikult kauplemise ohtu

1. ÜVJP alusel antava toetuse taust ja põhjendus

1.1. Taust

Saheli piirkonnas olevate tavarelva- ja laskemoonaladude füüsilise julgeoleku ja varude haldamise tulemuslikkuse puudumine ja mittevastavus rahvusvahelistele standarditele on tunnistatud tõsiseks takistuseks rahu ja julgeoleku saavutamisele nii kõnealuses piirkonnas kui sellest kaugemal. Relvastatud valitsusvälised osalejad, sealhulgas terroristlikud rühmitused, rüüstasid hiljuti valitsuse varusid Liibüas ja Malis. Kuna relva- ja terroristlikud rühmitused tegutsevad piiriüleselt ning osalevad väike- ja kergrelvade ebaseaduslikus kaubanduses, on selge oht, et sarnane olukord võib korduda Burkina Faso, Tšaadi, Mauritania, Nigeri ja Nigeeria territooriumi osades. Relvade ja laskemoona füüsilise julgeoleku ja varude haldamise nõuetele mittevastavus suurendab ohtu, et need suunatakse varguste ja rünnakute kaudu ebaseaduslikule turule, ning suurendab ootamatute plahvatuste ohtu laskemoonaladudes. See võib kaasa tuua väike- ja kergrelvade destabiliseeriva kuhjumise ja ebaseadusliku kaubanduse, mis mõjutab rahu ja julgeolekut riigi, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil.

Kõnealust ohtu tunnistatakse ka Saheli piirkonda käsitlevas ÜRO integreeritud strateegias, milles peetakse vajalikuks viia miinimumini oht, et väike- ja kergrelvad suunatakse valitsusväliste osalejatele, milleks tuleb suurendada olemasolevate varude julgeolekut ja neid vajadusel ümber paigutada ning hävitada liigesed või ebaseaduslikud väike- ja kergrelvad ning laskemoon. Seda on võimalik saavutada seeläbi, et rakendatakse tulemuslikult väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse alast ÜRO tegevusprogrammi ja päritolu kindlakstegemise rahvusvahelist vahendit ning kasutatakse ÜRO raames väljatöötatud väikerelvade kontrolli rahvusvahelisi standardeid ja rahvusvahelisi laskemoona alaseid tehnilisi juhiseid.

1.2. Põhjendus

ÜRO rahu ja desarmeerimise Aafrika piirkondlik keskus (UNREC), mis on ÜRO desarmeerimisbüroo (UNODA) piirkondlik esindus Aafrikas ja tegutseb talle ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga 40/151 G antud volituste kohaselt, on ainulaadses positsioonis, mis võimaldab tal aidata Saheli piirkonna riike ning tugevdada nende suutlikkust ja võimet kõnealuseid standardeid ja parimaid tavasid tulemuslikult ära kasutada ning selle tulemusel teostada kontrolli oma väike- ja kergrelvade ning laskemoona varude üle, et hoida ära väike- ja kergrelvade destabiliseeriv kuhjumine ja ebaseaduslik kaubandus allpiirkondlikul tasandil ja mujal.

UNREC teeb ettepaneku rakendada projekt koostöös ÜRO miinivastase tegevuse talituse (UNMAS) ja valitsusvälise organisatsiooniga MAG (miine käsitlev nõuanderühm) ning kooskõlastades tegevust asjakohaste piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonidega, nagu ECOWAS ja ECCAS, ning valitsusväliste organisatsioonidega. UNMAS viib läbi tegevusi Malis läbiviidava ÜRO mitmemõõtmelise integreeritud stabiliseerimismissiooni (MINUSMA) toetuseks, mis on ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2100(2013) integreeritud komponent, koos Malis oleva ÜRO meeskonnaga. MAG teostab praegu projekti, millega käsitletakse tavarelvade ja laskemoona julgeoleku ja haldamise küsimusi Saheli-Magribi piirkonna sihtriikides. Kõnealuste tegevuste tulemusel saadud teavet kasutatakse projekti planeerimisel ja rakendamisel. Sünergia annab võimaluse suurendada projekti üldist mõju. Projekt saab täiendavat kasu ekspertteadmistest, mis UNODAl on ÜRO peakorteri ja piirkonna tasandil, ning lisaks ka täiendavatest ekspertteadmistest, mis on olemas ÜRO süsteemis.

Kõnealused tegevused tuginevad sünergiale ning täiendavad ja kasutavad sünergia, mida loovad UNRECI ja teiste kahepoolsete partnerite, ÜRO agentuuride, allpiirkondlike organisatsioonide ja valitsusväliste organisatsioonide poolt piirkonnas juba läbi viidavad projektid, sealhulgas: projekt, millega toetatakse Mali väike- ja kergrelvade riikliku komisjoni tegevuse taastamist ning riikliku väike- ja kergrelvade tegevuskava väljatöötamist; otsus 2011/428/ÜVJP, mille kohaselt muu hulgas hangiti märgistamismasinad Burkina Fasole ja Nigerile; käimasolev projekt „Tulirelvade ebaseadusliku hankimise ja kaubanduse vastane võitlus Aafrikas”, mida rahastab Euroopa Komisjon stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi kaudu ning mille esimeses etapis (2010–2013) teostati muu hulgas relvade märgistamist ja anti üle elektroonilised märgistamismasinad, millele lisaks paigaldati individuaalselt koostatud arvestustarkvara Ida-Aafrika riikides; kõnealuse projekti käimasoleva etapi (2013–2016) käigus on ette nähtud sarnaste tegevuste läbiviimine teistes riikides (esialgne nimekiri: Burundi, Kamerun, Tšaadi, Cote d'Ivoire, Ekvatoriaal-Guinea, Gabon, Ghana, Libeeria, Mali, Rwanda, Somaalia, Lõuna-Sudaan, Togo, Uganda); piirkondadevaheline projekt, mida rakendab ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo, tehes seda

muu hulgas Lääne-Aafrikas (nt Benin, Burkina Faso, Gambia, Ghana, Mali, Mauritania, Senegal, Togo), mida samuti rahastatakse ELi stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi kaudu ning mille eesmärk on edendada rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsiooni ja selle tulirelvade protokolli ratifitseerimist ja rakendamist, toetades selleks eelkõige õigusaktide läbivaatamist ja reformi; relvavarude haldamisega seonduv väljaõpe, mida viib läbi ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioon EUCAP Sahel Niger; ning lisaks Mauritaaņas läbiviidav NATO projekt, mida rakendab NATO tugiamet.

Lisaks tuleks käesoleva projekti raames teostatavate füüsilise julgeoleku ja varude haldamise alaste tegevuste läbi viimisel võtta arvesse ja asjakohastel juhtudel toetada kasusaavates riikides rakendatavaid üldisemaid julgeoleku programme, nagu desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise ning julgeolekusektori reformi protsessid. Igas riigis ja allpiirkonnas tehtavaid julgeolekusektori reformi alaseid jõupingutusi toetatakse füüsilise julgeoleku ja varude haldamise alaste õigusaktide ja haldusraamistike läbivaatamise, nende osas relvakontrolli rahvusvaheliste standardite täitmise eesmärgil täiendavate soovitude esitamise ning füüsilise julgeoleku ja varude haldamise alase riikliku standardse töökorra väljatöötamise kaudu. Projekti raames teostatavate tegevustega saab vajaduse korral samuti toetada desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise alaseid jõupingutusi (eelkõige praktilise desarmeerimisega seotud jõupingutusi), kuna relvakontrolli alase riikliku standardse töökorra väljatöötamise saab lisada desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise protsessidesse, näiteks kehtestades normid konfiskeeritud relvade märgistamisele ja registreerimisele või hävitamisele. Protsesside ühtlustamise tagamiseks tuleks kasutada olemasolevaid tavasid, mida edendatakse ka teiste asjakohaste ELi rahastatavate projektide kaudu.

Kuna käesoleva projektiga rakendatakse relvakontrolli alaste rahvusvaheliste parimate tavade standardeid, aidatakse sellega riikidel töötada välja sõltumatut tsiviilkontrolli riiklike füüsilise julgeoleku ja varude haldamise alaste tegevuste üle. Tsiviilkontrolli vajadus lisatakse projekti erinevatesse tegevustesse, eelkõige konsultatsioonidesse ja seminaridesse.

2. Üldised eesmärgid

Käesolevas punktis kirjeldatud tegevusega toetatakse julgeolekut ja stabiilsust Saheli piirkonnas ning aidatakse kuuul Saheli piirkonna riigil (Burkina Faso, Tšaad, Mali, Mauritania, Niger ja Nigeeria) hoida ära riigile kuuluvate väike- ja kergrelvade ja nende laskemoona kõrvalesuunamist ja ebaseaduslikku kaubandust, parandades väike- ja kergrelvade ja nende laskemoona füüsilist julgeolekut ja varude haldamist.

Tegevusel on järgmised konkreetset eesmärgid:

- a) füüsilise julgeoleku ja varude haldamise menetluste tõhustamiseks vajaliku poliitilise osaluse loomine ning piirkondliku koostöö ja teadmiste vahetamise edendamine;
- b) sihtriikide tegevuse toetamine, mille eesmärk on vastavalt rahvusvaheliste parimate tavade standarditele luua ajakohastatud õigusaktid, haldusmenetlused ja praktiline standardne töökord, mis on tõhustatud füüsilise julgeoleku ja varude haldamise aluseks;
- c) varude haldamise ja julgeolekualaste tegevuste otsene toetamine, sealhulgas relva- ja laskemoonaladude taastamise, liigsete, vananenud või ebaseaduslike väike- ja kergrelvade hävitamise ning uute tehnoloogiate katsetamise kaudu.

3. Tulemused

Tegevusel on järgmised tulemused:

- a) kehtestatakse väike- ja kergrelvade füüsilist julgeolekut ja varude haldamist käsitlevad nõuetekohased õigus- ja haldusnormid;
- b) parandatakse väike- ja kergrelvade füüsilist julgeolekut ja varude haldamist, tehes seda ladustamiskohtade tõhustamise kaudu;
- c) vähendatakse liigsete, vananenud või ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning laskemoona kõrvalesuunamise ning plahvatuste ohtu, tehes seda nende hävitamise kaudu;
- d) parandatakse väike- ja kergrelvade märgistamist, päritolu kindlakstegemist ja arvestuse pidamist;
- e) tugevdatakse piirkondlikku koostööd ja teabevahetust;

- f) tehakse kindlaks võimalused kasutada füüsilise julgeoleku ja varude haldamisel uusi tehnilisi vahendeid;
- g) kasusaavates riikides suurendatakse füüsilise julgeoleku ja varude haldamise alast riigisisest suutlikkust ja isevastutust;
- h) suurendatakse teadlikkust füüsilise julgeoleku ja varude haldamise poolt antavast panusest piirkondlikule julgeolekule;
- i) vähendatakse piirkondliku destabiliseerimise ohtu, mille võivad põhjustada väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona destabiliseeriv kuhjumine või väike- ja kergrelvade kõrvalesuunamine valitsusvälistele osalejatele, sealhulgas terroristlikele rühmitusele.

4. Tegevuse kirjeldus

4.1. Wilton Parki konverents Saheli piirkonnas asuvate väike- ja kergrelvade kohta

Eesmärgid

Luua võimalus kogemuste vahetamiseks ja vajalik poliitiline osalus projekti raames läbiviidavates tegevustes.

Kirjeldus

Wilton Park ja UNREC korraldavad konverentsi, et arutada mõju, mida Liibüa turvamata varud omavad Saheli piirkonna julgeolekule, ning töötada välja strateegiad, et hoida ära riigile kuuluvate väike- ja kergrelvade ja nende laskemoona kõrvalesuunamist ja ebaseaduslikku kaubandust, parandades väike- ja kergrelvade ja nende laskemoona füüsilist julgeolekut ja varude haldamist. Konverents annab samuti võimaluse teha kokkuvõtte Saheli piirkonnas füüsilise julgeoleku ja varude haldamise osas tehtud edusammudest, seda eelkõige rahvusvahelise abi kontekstis, ning arutada riikide tegelikke vajadusi, kaardistada asjakohased käimasolevad tegevused ja teha kindlaks käsitlemist vajavad puudujäägid. Lisaks analüüsitakse konverentsil sünergiat teiste ELi poolt toetatavate väike- ja kergrelvade kontrollivahenditega, sealhulgas ülemaailmse järelevalvemehhanismiga iTrace (mida rahastatakse otsuse 2013/698/ÜVJP alusel), konsulteerides seejuures abisaavate riikidega. Konverentsil saab osaleda üksnes kutsutega ning kutsutakse kuue Saheli piirkonna riigi (Burkina Faso, Tšaad, Mali, Mauritania, Niger ja Nigeeria), teiste asjakohaste Liibüa naaberriikide, ECOWASI, ECCASI ja Aafrika Liidu kõrgetasemelisi osalejaid.

Tulemus ja rakendamise näitajad

Wilton Parki konverents toimub kavandatu kohaselt ning sellel osalevad asjakohased sidusrühmad, sealhulgas kuue sihtriigi esindajad (kokku kuni 40 osalejat).

4.2. Õigusaktide ja haldusmenetluste läbivaatamine ning füüsilise julgeoleku ja varude haldamise alased konsultatsioonid

4.2.1. Riigisisised konsultatsioonid, mille käigus käsitletakse füüsilise julgeoleku ja varude haldamise menetlusi ning tehakse kindlaks katseprojektide läbiviimise kohad

Eesmärgid

- a) Omandada selge arusaamine igas riigis ja piirkonnas füüsilise julgeoleku ja varude haldamise osas kehtivast õigus- ja haldusraamistikust.
- b) Nendele riikidele, kellel puudub ajakohastatud reguleeriv raamistik, tehakse soovitusi õigusaktide ja menetluste kohta, mis on vajalikud, et täita rahvusvahelisi nõudeid, mis on sätestatud õiguslikult siduvates rahvusvahelistes õigusaktides (nt ÜRO tulirelvade protokoll, ECOWASI väike- ja kergrelvade konventsioon ⁽¹⁾ ning väike- ja kergrelvade Kinshasa konventsioon ⁽²⁾), väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse alases ÜRO tegevusprogrammis, päritolu kindlakstegemist käsitlevas rahvusvahelises vahendis, rahvusvahelistes laskemoona alastes tehnilistes juhistes, väikerelvade kontrolli rahvusvahelistes standardites ning teistes asjakohastes standardites ja vahendites.
- c) Teha kindlaks prioriteetsed laod, kus viiakse läbi katseprojektid, järgides seejuures riiklikke prioriteete ning võttes vajadusel arvesse kättesaadavat teavet kõrvalesuunamise ja ebaseadusliku kaubanduse trendide kohta.

⁽¹⁾ Burkina Faso, Mali, Niger ja Nigeeria on ECOWASI konventsiooni osalisriigid.

⁽²⁾ Tšaad ratifitseeris Kinshasa konventsiooni 8. augustil 2012.

Kirjeldus

UNREC teeb koostööd kuue Saheli piirkonna riigi, s.t Burkina Faso, Tšaadi, Mali, Mauritaania, Nigeri ja Nigeeria ametiasutustega ning hindab kõiki füüsilise julgeoleku ja varude haldamise valdkonnas kehtivaid õigusakte, haldusmenetlusi ja standardseid töökordasid, kasutades täiel määral olemasolevaid hindamistulemusi ning suheldes väike- ja kergrelvade valdkonnas teostatavate seadusandlike reformide toetamiseks läbiviidavate piirkondlike ja kahepoolsete projektidega, et vältida töö dubleerimist ja kattumist.

UNRECI õiguseksperdid abistavad asjakohaseid ministeeriume, seadusandjaid ning kõrgeid õiguskaitse- ja kaitsevaldkonna ametnikke siseriiklike õigusaktide ja haldusmenetluste läbivaatamisel, et tagada rahvusvaheliste õiguslike kohustuste ja tehniliste standardite (eelkõige väikerelvade kontrolli rahvusvahelised standardid ja rahvusvahelised laskemoona alased tehnilised juhised) lisamine siseriiklikusse reguleerivasse raamistikku.

Kõnealuses valdkonnas tuleks toetust osutada riikide taotluste alusel ning see peaks eelkõige keskenduma ühtlustamisele füüsilise julgeoleku ja varude haldamise rahvusvaheliste standarditega, võttes arvesse teisi läbiviidavaid algatusi, millega antakse abi või nõu laiemates relvakontrolli või julgeolekusektori küsimustes.

UNREC korraldab piirkondlikke seminare, millel osalevad kõrged ametnikud kaitse-, õiguskaitse- ja teistest tsiviil-asutustest, kes tegelevad väike- ja kergrelvadega seotud küsimustega. Osalejad arutavad ühiselt hindamistulemusi ja esitatud soovitusi, kiidavad heaks erinevad tulevikus võetavad meetmed ning teevad kindlaks soovitusi, mida saab täita seadusandlike muudatuste või haldusaktide abil.

Riigisest konsultatsioonide ajal tehakse kindlaks prioriteetsed laod, kus viiakse läbi katseprojektid. Sellistest ladudest võiks üks asuda iga abisaava riigi pealinnas, üks suures piirkonnakeskuses, üks maapiirkonnas ja/või üks piirialal (maapiir, sadam või lennujaam) ning riigile kuuluvate väike- ja kergrelvade ning laskemoona peamistel transporditeedel. Kui see on võimalik ja asjakohane, tuleks prioriteetsete ladude valikul võtta arvesse kättesaadavat teavet kõrvalesuunamise ja ebaseadusliku kaubanduse suundumuste kohta, mis võimaldab seada prioriteediks varud, mille panus piirkonna destabiliseerimisele on leidnud tõendamist.

UNREC koostab iga riigi kohta ühe lõpliku hindamisaruande, milles tuuakse esile rahvusvaheliste nõuete täitmise eesmärgil antud soovitusi õigusaktide ja menetluste kohta. Need aruanded sisaldavad kuue sihtriigi ametiasutuste ja teiste sidusrühmade antud tagasisidet.

Tulemus ja rakendamise näitajad

- a) Riigipõhised aruanded (kokku kuus), mis käsitlevad füüsilise julgeoleku ja varude haldamise olemasolevat õigus- ja haldusraamistikku, sealhulgas soovitusi puudujääkide kõrvaldamiseks seoses rahvusvaheliste desarmeerimisvahenditega.
- b) Viiakse läbi kuus riiklikku seminari, igas sihtriigis toimub üks seminar.
- c) Tehakse kindlaks kuni 18 ladu (kolm ladu riigi kohta), kus viiakse läbi katseprojektid.

4.2.2. Piirkondlikud konsultatsioonid seoses füüsilise julgeoleku ja varude haldamise menetlustega

Eesmärgid

- a) Lihtsustada füüsilise julgeoleku ja varude haldamise menetlustega seotud teabe ja kogemuste vahetamist piirkondlikul tasandil, tuginedes punkti 4.2.1 kohaselt läbiviidud riigisestele hindamistele.
- b) Edendada riiklike ja piirkondlike sidusrühmade seas väikerelvade kontrolli rahvusvaheliste standardite ja rahvusvaheliste laskemoona alaste tehniliste juhiste kasutamist.

Kirjeldus

Kuue valitsuse esindajate osalusel viiakse läbi piirkondlikud konsultatsioonid, et riigi tasandil toimunud hindamise (punkt 4.2.1) alusel vahetada teavet hindamistulemuste kohta ning et vahetada kogemusi ja parimaid tavasid. Oma kogemusi kutsutakse jagama ka asjakohaste piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonide (Aafrika Liit, ECOWAS, ECCAS, RECSA) esindajad, ÜRO väikerelvade alaste meetmete koordineerimise projektis osalevate ÜRO agentuuride esindajad, liidu ja selle liikmesriikide asjakohased eksperdid (sealhulgas ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonidest) ning väljastpoolt piirkonda pärit kõrge tasemel eksperdid.

UNREC koostab aruande, mis hõlmab piirkondliku konsultatiivseminari tulemusi.

Tulemus ja rakendamise näitajad

- a) Toimub üks piirkondlik konsulteerimine füüsilise julgeoleku ja varude haldamise menetluste küsimuses.
- b) Koostatakse aruanne piirkondliku konsultatiivseminari kohta.

4.3. Füüsiline julgeolek ja varude haldamine

4.3.1. Füüsilise julgeoleku ja varude haldamise hindamine riigisisestes tavarelvade ladudes ning väike- ja kergrelvade ning laskemoona transpordi ajal

Eesmärgid

- a) Teostada valitud ladude üksikasjalik ja praktiline hindamine, et teha kindlaks praegused tegutsemisviisid, füüsilise julgeoleku olukord ning liigsed, vananenud või ebaseaduslikud relvad ja laskemoon.
- b) Edastada praktilisi teadmisi ja oskusi füüsilise julgeoleku ja varude haldamise menetluste kohta vastavalt rahvusvahelistele parimate tavade standarditele.

Kirjeldus

Tuginevad riigisiseste konsultatiivsete seminaride tulemustele ning koordineerides UNRECI ekspertidega viivad UNMASi eksperdid ja MAGi eksperdid läbi valitud ladude üksikasjaliku ja praktilise hindamise, et teha kindlaks praegused tegutsemisviisid ja probleemid, ning kasutavad oma tegevuse alusena väikerelvade kontrolli rahvusvahelisi standardeid ja rahvusvahelisi laskemoona alaseid tehnilisi juhiseid. Experdid kontrollivad kõnealustes ladudes praeguseid riigisiseseid tegutsemisviise, võttes samuti arvesse kehtivaid siseriiklikke õigusakte ja menetlusi ning teevad vajadusel ettepanekuid nende läbivaatamiseks.

UNMASi ja MAGi eksperdid töötavad riikides, kus kõnealused organisatsioonid praegu tegutsevad. UNMAS tegutseb Malis vastavalt talle kõnealuses riigis antud tegevusvolitustele ning MAG tegutseb Burkina Faso, Tšaadis, Mauritaaņas, Nigeris ja Nigeerias. Tegevus viiakse läbi koostöös väike- ja kergrelvade riiklike komisjonidega. Tegevuse käigus hinnatakse infrastruktuuri ja füüsilise julgeoleku nõuetekohasust, väike- ja kergrelvade ning laskemoona varude seisundit, praeguseid tegutsemisviise nende transpordi ajal ning riigi ametiasutuste toetusel ja nendega kokkuleppel tehakse kindlaks ladudes sisalduvad liigsed, vananenud või ebaseaduslikud tavarelvad ja laskemoon. Lisaks hinnatakse laotöötajate kvalifikatsiooni ja suutlikkust, et teha kindlaks võimalikud koolitusvajadused. Kõnealuste hindamiste läbiviimisel kasutatakse väikerelvade kontrolli rahvusvaheliste standardite hindamisvahendit ja MAGi relvade riskihindamisvahendit. Kasusaavate riikide taotlusel võib valitud ladudes läbi viia füüsilise julgeoleku ja varude haldamise alaseid ühekordseid koolitusi, et reageerida kiireloomulistele vajadustele.

Sihtriikide julgeolekualane olukord on erinev. Füüsilise julgeoleku ja varude haldamise alaste käimasolevate tegevuste tase erineb riigiti, sõltuvalt riigi ressursside kättesaadavusest ja toetusest, mida nad saavad rahvusvahelistelt abiandjatelt ja partneritelt. Selleks, et kasutada ära käimasolevaid jõupingutusi ja teha kindlaks parimad tavad, alustatakse projekti füüsilise julgeoleku ja varude haldamise komponendi läbiviimist kahes riigis ning laiendatakse seejärel etapiviisiliselt teistele riikidele.

Tulemus ja rakendamise näitajad

- a) Kuues sihtriigis külastatakse ja hinnatakse kuni 18 ladu (igas riigis kolm ladu).
- b) Katseprojektide läbiviimiseks valitud ladudes korraldatakse kuni 18 koolituskursust (igas riigis kolm kursust) füüsilise julgeoleku ja varude haldamise parimate standardite kohta ning seda tehakse riikidele, kes soovivad suurendada oma suutlikkust füüsilise julgeoleku ja varude haldamise küsimuses.

4.3.2. Katseprojektide läbiviimiseks valitud ladude taastamine ning väike- ja kergrelvade märgistamine

Eesmärgid

- a) Taastada katseprojektide läbiviimiseks valitud laod nii, et need oleksid kooskõlas väikerelvade kontrolli rahvusvaheliste standardite ja rahvusvaheliste laskemoona alaste tehniliste juhistega ning et vähendada relvade ja laskemoona kõrvalesuunamise ohtu.
- b) Teostada vajaduse korral madalate kulude, kuid suure mõjuga kohene sekkumine, et turvata katseprojektide läbiviimiseks valitud laod (nt ukseid, lukud jne).

- c) Edendada relvade märgistamist ja registreerimist, tuginedes parimatele tavadele ning töö dubleerimise vältimise eesmärgil samuti ka suutlikkusele, mis on omandatud läbiviidud ja käimasolevate abiprogrammide tulemusel.
- d) Aidata luua või parandada riigisiseseid relvade andmebaase, kasutades olemasolevat UNRECI poolt väljatöötatud tarkvara, tegutsedes vastavalt asjakohastes rahvusvahelistes desarmeerimisvahendites esitatud rahvusvahelistele parimate tavade standarditele ning konsulteerides asjakohaste osapooltega, kes aitavad piirkonna riike kõnealusel valdkonnas, nagu näiteks ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNODC) ja RECSA.

Kirjeldus

UNMASi eksperdid ja MAGi eksperdid viivad UNRECI ekspertidega koordineerides vajaduse korral läbi kohese sekkumise, koordineerides oma tegevust UNRECI. Pärast sellist esialgset tegevust taastatakse hindamise läbinud laod (relva- ja laskemoonalaod) kooskõlas väikerelvade kontrolli rahvusvaheliste standardite ja rahvusvaheliste laskemoona alaste tehniliste juhistega, et kaitsta valitsuse varusid kõrvalesuunamise, varguste ja rünnete eest. Taastamise eesmärgil ettevalmistatud kavasid ja dokumente arendatakse nii, et need oleksid näidisdokumendid teiste relva- ja laskemoonalaadude ehitamise ja taastamise jaoks. Katseprojektide läbiviimiseks valitud ladudes läbiviidava sekkumise ulatuse määramisel ning taastamis- või ehitamisotsuste tegemisel tuginetakse hindamistulemustele.

UNREC teeb riigi ametiasutustega koostööd, mille eesmärk on ladustatud väike- ja kergrelvade märgistamine ja registreerimine vastavalt väikerelvade kontrolli rahvusvaheliste standarditele, kasutades seejuures allpiirkonnas olemasolevat suutlikkust. Samuti töötab UNREC välja täpse ja põhjaliku relva- ja laskemoonalaadude haldamissüsteemi, mis vastab asjaomaste riikide vajadustele, võtab arvesse olemasolevaid süsteeme ja väldib tehtavate jõupingutuste dubleerimist. See tegevus võimaldab usaldusväärselt hinnata tavarelvade ja laskemoona liike, registreerimist ja läbipaistvust, võttes arvesse infotehnoloogia olemasolevat infrastruktuuri, tagades kooskõla Interpoli iARMSi süsteemiga ning võimaldades riikidevahelist koostalitlusvõimet. Sellega lihtsustatakse piiriülest koostööd relvade päritolu kindlakstegemise ning väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmise valdkonnas.

Väike- ja kergrelvade märgistamine, registreerimine ja varude haldamine tugineb allpiirkonnas hiljuti teostatud ja praegu teostatavatele märgistamistegevustele, mida rahastatakse otsuse 2011/428/ÜVJP alusel ning ELi stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi kaudu. Kõnealust tegevust toetavad kogemused, mida UNREC on allpiirkonnas konfliktijärgses olukorras olevates riikides saanud sarnaste tegevuste läbiviimisel.

Tulemus ja rakendamise näitajad

- a) Kuni 18 katseprojektide läbiviimiseks valitud ladu vastavad füüsilise julgeoleku ja varude haldamise rahvusvahelistele parimate tavade standarditele.
- b) Märgistatakse ja registreeritakse katseprojektide läbiviimiseks valitud ladudes asuvad märgistamata relvad.
- c) Iga riigi kohta luuakse andmebaas (või parandatakse olemasolevat), et registreerida märgistatud ja muud relvad.

4.3.3. Liigsete väike- ja kergrelvade ning laskemoona hävitamine

Eesmärgid

Aidata kaasa liigsete, vananenud või ebaseaduslike relvade hävitamisele.

Kirjeldus

Riigi pädevad ametiasutused hävitavad UNRECI koordineerimisel väike- ja kergrelvad ning laskemoona, mis on hindamise läbinud ladudes tunnistatud liigseteks, vananenuteks või ebaseaduslikeks; UNMAS ja MAG osutavad tehnilist abi (riikides, kus nad tegutsevad) vastavalt väikerelvade kontrolli rahvusvaheliste standardite punktile 05.50 ja rahvusvaheliste laskemoona alaste tehniliste juhiste punktile 10.10. Hävitamise läbiviimiseks antav varustus ja hävitamisele kuuluvate relvade kogus sõltuvad hindamistulemustest.

Tulemus ja rakendamise näitajad

- a) Hävitatakse kindlaksmääratud relvad.
- b) Sihtriikide ametiasutustele edastatakse praktilisi teadmisi hävitamistehnikate kohta.

4.3.4. Uue tehnoloogia katsetamine

Eesmärgid

Hinnata uue tehnoloogia kasutamise võimalusi, et hoiustada turvaliselt väike- ja kergrelvi, mis on kooskõlas piirkonna vajadustega.

Kirjeldus

Füüsilise julgeoleku ja varude haldamise infrastruktuuri puudujäägid muudavad riigid väike- ja kergrelvade kõrvalesuunamise osas väga haavatavaks, seda juhul kui relvad on ladustatud väikestes relvaladudes, mis asuvad kõrvalistes piirkondades, sealhulgas rahututel piirialadel, ning relvade üleandmise ajal. Röövimise, varguse või rüüstamise tulemusel valitsusvälistele osalejatele kõrvalesuunatud relvad muutuvad väärkasutamiseks kättesaadavaks, juhul kui nende julgeolek ei ole individuaalselt tagatud.

Uued mobiilsed ja paindlikud tehnilised vahendid võivad pakkuda lahendusi väike- ja kergrelvade julgeoleku tulemuslikuks tagamiseks olukordades, mil kõrvalesuunamise oht on suurim. Tehnoloogia võib pakkuda asjakohaseid kulutõhusaid lahendusi nendele liikmesriikidele, kellel puudub ulatuslik relvade julgeoleku infrastruktuur.

Elektroonika võib luua täiendava väikerelvade julgeoleku ja turvalisuse taseme. Süsteem, millega tagatakse individuaalse relva julgeolek turvalise relvalao kogumiskohas, säilitab relva julgeoleku ka turvalisse sihtpunkti jõudmisele eelneva transpordi ja ajutise ladustamise ajal, ning võib märkimisväärselt vähendada relvade kõrvalesuunamise ohtu röövimise, varguse või rüüstamise korral. Elektroonilised süsteemid, mis relvade üleandmise ja ajutise ladustamise ajal lukustavad või deaktiveerivad individuaalse relva, võivad kasutada digitaalseid, raadiosagedus- või biomeetrilisi koode, mis parandaks füüsilist julgeolekut ja varude haldamist kõige haavatavamates asukohtades. Digitaalvõtmed ei oleks transpordi ajal kättesaadavad, sest neid on volitatud isikutele võimalik edastada teiste kommunikatsioonivahendite abil, nagu näiteks e-post või SMS-sõnumid. Sellised kaitsemoodused takistaksid selleks volitamata isikul kasutada relvi, mis on suunatud ebaseaduslikule turule röövimise, varguse või rüüstamise tulemusel.

UNREC hindab, milline on uute tehniliste vahendite potentsiaal tagada piirkonna vajadustega kooskõlas olevat väike- ja kergrelvade julgeolekut, seejuures konsulteerib ta piirkondlike organisatsioonide ning väike- ja kergrelvade riiklike komisjonidega ning teeb koostööd tööstusega. Samuti võetakse arvesse kogemusi, mida allpiirkonna naaberriigid on saanud aruka tehnoloogia kasutamisel, et tagada relvade julgeolek desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise protsessi ajal; näiteks võib tuua Côte d'Ivoire juhtumianalüüsi.

Hindamise käigus tehakse samuti kindlaks, millise tehnoloogia kasutamist saaks katsetada ning Burkina Faso ja Tšaadis asuvad rajatised ja transporditeed, kus seda saaks teha. Tavarelvade ja laskemoona varude ja relvade julgeoleku tehnoloogia (sealhulgas transpordi ajal) võetakse kasutusele kuni neljas laos.

Hindamistulemused ja katseprojektid on aluseks juhisdokumendile, milles esitatakse pikaajaline teekaart Aafrikas selliste uute tehniliste vahendite võimalikuks kasutamiseks ning mida tutvustatakse kõikidele riikidele Saheli piirkonnas, piirkondlikele ja allpiirkondlikele organisatsioonidele ning rahvusvahelistel tehnilistel konverentsidel ja kohtumistel.

Tulemus ja rakendamise näitajad

- Koostatakse hindamisaruanne uute tehniliste vahendite kasutamise kohta, milles on määratletud katsetatavad tehnilised vahendid ning nende katsetamiskohtadeks olevad neli rajatist ja transporditeed Burkina Faso ja Tšaadis.
- Uusi tehnilisi vahendeid katsetatakse neljas rajatises, millest kaks asuvad Burkina Faso ja kaks Tšaadis, ning transporditeedel.
- Koostatakse aruanne katsetustulemuste kohta.

4.4. Rahvusvaheliste laskemoona alaste tehniliste juhiste ja väikerelvade kontrolli rahvusvaheliste standarditega kooskõlas olevate riiklike standardite kehtestamine

Eesmärgid

- Parandada relvade ja laskemoona haldamist.
- Luua ja valideerida füüsilise julgeoleku ja varude haldamise valdkonna riiklikud standardsed töökorrad, mis on kooskõlas rahvusvaheliste parimate tavade standarditega, mis läbi parandatakse tavarelvade ja laskemoona varude julgeolekut ja turvalisust.

Kirjeldus

UNREC tugineb hindamiste ja konsultatsioonide (vt punkt 4.2) tulemustele ning praktilise hindamise ja taastamistöö (vt punkt 4.3) käigus saadud kogemustele ning aitab kasusaavatel riikidel täiendavalt läbi vaadata või vajadusel välja töötada füüsilise julgeoleku ja varude haldamise valdkonna käsiraamatuid, juhiseid ja standardseid töökordasid, nii et need oleksid kooskõlas rahvusvaheliste laskemoona alaste tehniliste juhiste, väikerelvade kontrolli rahvusvaheliste standardite ning piirkondlike ja allpiirkondlike õigusaktidega. Standardsed töökorrad hõlmavad ka aruandluskohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest õigusaktidest.

Enne standardsete töökordade riigisisest kasutuselevõtmist korraldab UNREC igas riigis standardsete töökordade valideerimisseminare, millest üks viiakse läbi kõrgemal tehnilisel tasandil ja teine kõrgemal poliitilisel tasandil. Seminaride programm sisaldab hindamiskomponenti, mille abil hinnatakse igas riigis juba läbiviidud erinevaid tegevusi. UNREC ja rakendusüksused viivad kasutuselevõtmise menetluse osana igas asjaomases riigis läbi koolitajate koolitamise seminarid, mille käigus tutvustatakse uusi standardseid töökordasid.

Tulemus ja rakendamise näitajad

- a) Sihtriikide jaoks töötatakse välja füüsilise julgeoleku ja varude haldamise valdkonna standardsed töökorrad.
- b) Kuues sihtriigis viiakse läbi seminarid kõrgemal tehnilisel ja poliitilisel tasandil.
- c) Igas riigis viiakse läbi üks koolitajate koolitamise seminar, millel käsitletakse standardseid töökordasid ja millel osaleb kuni 35 osalejat.

4.5. Hindamine ja edasised meetmed

4.5.1. Piirkondlik hindamine

Eesmärgid

- a) Analüüsida projekti rakendamisele järgnevat mõju või potentsiaalset mõju.
- b) Hinnata kõiki projekti raames võetud meetmeid, teha kindlaks head tavad, puudujäägid ja tulevased tegevusvaldkonnad.

Kirjeldus

UNREC külastab kogu projekti kestel järelmeetmete korras korrapäraselt rajatisi. Külastused võimaldavad aja jooksul hinnata tegevust ja tavaid ning ekspertidel hoida pidevat kontakti kõrgema tasandi töötajatega.

Riigisiseste hindamiste tulemusi arutatakse piirkondlikul kohtumisel, millel osalevad Saheli piirkonna kuue riigi, abiandjate, CASA agentuuride ja asjaomaste piirkondlike organisatsioonide (Aafrika Liit, ECOWAS, ECCAS, RECSA) esindajad, liidu ja selle liikmesriikide asjakohased eksperdid (sealhulgas ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonidest) ning kodanikuühiskonna esindajad. Tehakse kindlaks valdkonnad, milles Saheli piirkonna riigid saavad vahetada parimaid tavaid, sealhulgas algatused tsiviilkontrolli parandamiseks, ning esile tuuakse moodused, kuidas tulevikus teha piiriülest koostööd füüsilise julgeoleku ja varude haldamise valdkonnas.

Tulemus ja rakendamise näitajad

- a) Projekti töötajate poolt teiste tegevuste raames läbiviidavad riikide külastused ja missioonid sisaldavad hindamis- ja järelevalvekomponente.
- b) Iga kuue kuu järel viiakse läbi järelmissioone.
- c) Korraldatakse piirkondlik kohtumine, millel käsitletakse projekti tulemusi.

4.5.2. Lõpparuanne

Eesmärgid

- a) Analüüsida projekti rakendamisele järgnevat mõju või potentsiaalset mõju ning lisada sidusrühmadelt ja riigi ametiasutustelt saadud tagasiside.
- b) Hinnata kõiki projekti raames võetud meetmeid, teha kindlaks head tavad, puudujäägid ja tulevased tegevusvaldkonnad.

Kirjeldus

UNREC koostab lõpparuande, mis sisaldab kokkuvõtet ning ülevaadet riigisest ja piirkondlike seminaride tulemustest, siseriiklikest õigusaktidest, haldusmenetlustest ja töökordadest ning tulemustest, mida andis katseprojekt uute tehnoloogiate kasutamisest relvade ja varude haldamisel. See sisaldab ka relva- ja laskemoonaladude taastamise näidiskavasid ja -dokumente.

Tulemus ja rakendamise näitajad

Koostatakse lõpparuanne ja seda levitatakse.

5. Kestus

Projektide rakendamise eeldatav kogukestus on 36 kuud.

6. Kasusaajad

Projekti otsesteks kasusaajateks on riigi institutsioonid, mis vastutavad väike- ja kergrelvade kontrolli ning füüsilise julgeoleku ja varude haldamise eest Burkina Fasos, Tšaadis, Malis, Mauritaa-nias, Nigeris ja Nigeerias, nagu näiteks kaitse- ja julgeolekuministeeriumid ning väike- ja kergrelvade riiklikud komisjonid (või komiteed).

Kaudseteks kasusaajateks on Saheli piirkonna kuue riigi elanikud, naaberriigid ja nende elanikud, Aafrika Liit, Aafrika allpiirkondlikud organisatsioonid ning riigid, kes saavad kasu käesoleva projekti tulemusel saadud kogemustest.

7. Rakendusüksus

Tegevusi viib ellu ÜRO desarmeerimisbüroo, kes tegutseb oma piirkondliku desarmeerimiskeskuse UNREC kaudu ja koostöös järgmistega osalejatega:

- a) väike- ja kergrelvade koordineerimiskeskused ja riiklikud komisjonid Burkina Fasos, Tšaadis, Malis, Mauritaa-nias, Nigeris ja Nigeerias,
- b) ÜRO rahuoperatsioonide osakond/UNMAS,
- c) MAG,
- d) väikerelvade kontrolli rahvusvaheliste standardite agentuuridevaheline tugiüksus,
- e) Wilton Park.

ÜRO desarmeerimisbüroole kuulub komisjoni ees lõplik vastutus käesoleva tegevuse rakendamise eest.

8. Partnerlused ja sünergia

UNREC korraldab projekti rakendamise ajal kohtumisi Saheli piirkonna kuues riigis asuvate ELi delegatsioonide ja liikmesriikide saatkondadega ning teavitab neid korrapäraselt igas riigis läbiviidud projekti tegevuste kohta. ELi delegatsioone ja liikmesriikide esindajaid teavitatakse eelnevalt projekti raames läbiviidavatest tegevustest (näiteks seminarid) ja neid kutsutakse neis osalema. Vajaduse korral konsulteerib UNREC ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonidega EUCAP Sahel Niger ja EUCAP Sahel Mali ning teeb nendega koostööd.

Lisaks koordineerib UNREC oma tegevust teiste partneritega, et vältida jõupingutuste dubleerimist ning teha kindlaks koostöövaldkonnad ja vastastikused täiendavused, mis toetavad projekti eesmärkide täitmist. Nendeks partneriteks on: Aafrika Liit, Aafrika piirkondlikud organisatsioonid (sealhulgas ECOWAS, ECCAS, RECSA), NATO, riikides paiknevad ÜRO meeskonnad, UNODC, julgeolekuvaldkonnas tegutsevad tehnilised- ja finantspartnerid, rahvusvahelised valitsusvälised organisatsioonid (sealhulgas väikerelvade ülevaate uurimisprojekt, organisatsioon Handicap International, väike- ja kergrelvade parlamentaarne foorum ning ülemaailmse tegevuse eest võitlevate parlamendisaadikute võrgustik), rahvusvaheline väikerelvade ja nende laskemoona grupp (MSAG) ning tööstus.

Lõpetuseks konsulteerivad UNREC ja teised rakenduspartnerid üksustega, kes uurivad relvade kõrvalesuunamist ja ebaseaduslikku kaubandust ning teevad seda muu hulgas Saheli piirkonnas ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning laskemoona päritolu ja liikumismarsruutide kindlakstegemise abil, sealhulgas relvaembargode järelevalvet teostavate ÜRO ekspertide rühmade ekspertidega, ÜRO rahutagamisoperatsioonide juures tegutsevate relvaekspertidega, projektiga *Small Arms Survey* ja ettevõttega *Conflict Armament Research* (ülemaailmne järelevalvemehhanism iTrace, mida rahastatakse otsuse 2013/698/ÜVJP alusel). Samuti innustab UNREC kasusaavate riikide asjaomaseid ametiasutusi kasutama Interpoli ebaseaduslike relvade andmete ja päritolu kindlakstegemise haldamise süsteemi iARMS, mida rahastab EL.

9. Rakendusüksus: valiku aluspõhimõte

ÜRO desarmeerimisbürool on tavarelvade, nagu väike- ja kergrelvade desarmeerimise alaste jõupingutuste edendamisel keskne roll. ÜRO desarmeerimisbüroo etendab võtmetähtsusega rolli mitmepoolsete läbirääkimiste tulemusel kehtestatud normatiivsete raamistike nagu väike- ja kergrelvade alase ÜRO tegevusprogrammi ning päritolu kindlakstegemist käsitleva rahvusvahelise vahendi tulemusliku rakendamise edendamisel riigi, piirkondlikul ja ülemaailmsel tasandil. Liit loodab jätkata tulemuslikku koostööd ÜRO desarmeerimisbürooga.

ÜRO desarmeerimisbüroo osaks oleval UNRECil on pikaajalised kogemused Saheli piirkonna riikide ja kodanikutihiskonna toetamisel väike- ja kergrelvade kontrolli rahvusvaheliste ja piirkondlike vahendite rakendamisel, tegutsedes kooskõlas ÜRO Peaassamblee poolt talle antud volitustega anda taotluse korral märkimisväärset toetust Aafrika piirkonna riikide algatustele ja teistele jõupingutustele, mille eesmärgiks on rakendada meetmed piirkonnas rahu, relvastuskontrolli ja desarmeerimise edendamiseks (16. detsembri 1985. aasta resolutsioon 40/151 G). UNREC on võimalike kasusaajate riikidega juba pidanud läbirääkimisi, et saada nende nõusolek, ning viib kolmes sihtriigis olevas riigis läbi relvakontrolli projekte. Seetõttu on UNREC käesoleva otsuse rakendamiseks ainulaadses positsioonis.

10. Eli nähtavus

UNREC võtab vajalikke meetmeid teadvustamaks avalikkusele asjaolu, et tegevus on täies ulatuses Euroopa Liidu rahastatud. Sellised meetmed viiakse ellu kooskõlas komisjoni sätestatud ja avaldatud Euroopa Liidu välistegevuse kommunikatsiooni ja nähtavuse käsiraamatuga ning mis tahes muude juhistega, mille komisjon ja ÜRO on omavahel heaks kiitnud.

Soovituslik ajakava

Kogukestus: 36 kuud

Tegevusvaldkond	Kavandatud ajakava
4.1 Wilton Parki konverents Saheli piirkonnas asuvate väike- ja kergrelvade kohta	Jaanuar — märts 2015 (konverents toimub 2015. aasta veebruaris)
4.2 Õigusaktide ja haldusmenetluste läbivaatamine ning füüsilise julgeoleku ja varude haldamise alased konsultatsioonid	Jaanuar — detsember 2015
4.2.1 Riigisisised konsultatsioonid, mille käigus käsitletakse füüsilise julgeoleku ja varude haldamise menetlusi ning tehakse kindlaks katseprojektide läbiviimise kohad	Jaanuar — september 2015
4.2.2 Piirkondlikud konsultatsioonid seoses füüsilise julgeoleku ja varude haldamise menetlustega	Oktoober — detsember 2015
4.3 Füüsiline julgeolek ja varude haldamine	Juuli 2015 — juuni 2017
4.3.1 Füüsilise julgeoleku ja varude haldamise hindamine riiklikes tavarelvade ladudes ning väike- ja kergrelvade ning laskemoona transpordi ajal (hindamist alustatakse kahes riigis)	Juuli 2015 — juuni 2017
4.3.2 Katseprojektide läbiviimiseks valitud ladude taastamine ning väike- ja kergrelvade märgistamine	Juuli 2015 — juuni 2017
4.3.3 Liigsete väike- ja kergrelvade ning laskemoona hävitamine	Juuli 2015 — juuni 2017
4.3.4 Uute tehniliste vahendite katsetamine	Jaanuar — juuni 2017
4.4 Rahvusvaheliste laskemoona alaste tehniliste juhiste ja väikerelvade kontrolli rahvusvaheliste standarditega kooskõlas olevate riiklike standardite kehtestamine	Jaanuar — detsember 2017
4.5 Hindamine ja edasised meetmed	Juuli — detsember 2017
4.5.1 Piirkondlik hindamine	Juuli — detsember 2017
4.5.2 Lõpparuanne	Oktoober — detsember 2017